

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

I.

Forsvarsplan.

Naar man skal tage under Overveielse, hvorvidt Forandringer i den bestaaende Hæror-
dning ere nødvendige, samt hvori disse Forandringer
da skulle bestaa, er det naturligt først ganske i
Almindelighed at undersøge, hvorledes og i hvad
Udstrækning Landet lader sig forsvare, hvorved
navnlig bliver at tage Hensyn til dets Størrelse,
dets Beliggenhed i Forhold til andre Lande,
Landsdelenes indbyrdes Beliggenhed osv. Med
andre Ord, man maa begynde med at have en
Forsvarsplan i store Træk.

Ved fastsættelsen af en saadan maa man
nødvendig gaa ud fra bestemte Forudsætninger
med Hensyn til Angrebets Form og Karakter,
idet Forsvaret maa være afpasset efter Angrebet.
Da det imidlertid ikke kan have nogen Interesse
med Hensyn til den foreliggende Opgave, Hærens
Ordning, at fremsætte Forsvarsplaner for de
mange forskellige Former, et Angreb kan antage,
eftersom den angribende Magt er Danmark mere
eller mindre overlegen i en eller flere Retninger,
skal man her indskrænke sig til at forudsætte, at
Landet bliver angrebet af en Magt, der er fuld-
stændig overlegen baade tillands og tilføs, og at
Landet staaer ene i denne Kamp. Er Forsvaret
nemlig indrettet paa saavidt muligt at imødegaa
den ubeligste Eventualitet, som kan indtræffe,
vil det ikke forvolde Vanskelighed at benytte de
forhaanden værende Kræfter paa hensigtsmæssig
Maade, dersom Landet skulde blive indviklet i en
Krig under gunstigere Forhold, s. Ex. som Allie-
ret med en eller flere Magter.

At det under den givne Forudsætning kun
vil lede til et meget hurtigt Nederlag, dersom
man vil forsøge paa at forsvare Landet i dets
Helhed, baade Jylland og Dorne, turde ikke be-
høve nogen vidtløftig Bevisførelse. Det For-
dærlige i Kræfternes Adspaltelse har Krigs-
historien tilstrækkelig konstateret baade i ældre og
nyere Tider; kun at søge at forsvare, hvad man
virkelig kan haabe at forsvare, men da ogsaa at
sætte Alt ind paa at forsvare dette, det er det,

som Nødvendigheden byder den lille Magt lige-
overfor den store.

Der er da ogsaa efterhaanden fra saa godt
som alle Sider vundet Tilslutning til den Be-
trægtning, som de Sagkyndige længe have gjort
gældende, at vore Stridskræfter, selv med den
størst mulige Udvikling, aldrig ville kunne for-
maa at forsvare hele Landet. Noget Saadant
er overhovedet vanskeligt for enhver lille Stat,
men umuligt for et Land med Danmarks geo-
grafiske Forhold; den udstrakte, let tilgængelige
Kyst, de enkelte Landsdeles adskilte Beliggenhed
hindrede eller svækkede ikke Forsvaret, ja vare
endog tilbøls gunstige Omstændigheder, saalænge
vi vare Herrer paa Søen i vore egne Farvande,
medens de samme Omstændigheder, især for-
medelst den deraf følgende mangelfulde Kommu-
nikation mellem de enkelte Landsdele, nu, da vi
maa gaa ud fra, at vi, saalænge vi staa ene,
ikke kunne være det, umuliggjøre ethvert Forsøg
paa et samlet Forsvar af det Hele.

Hvad kunne vi da forsvare og hvad maa
vi opgive?

At Jylland, som ved en forholdsvis udstrakt
Landgrænse staaer i umiddelbar Forbindelse med
en Naboetat, ikke lader sig forsvare mod denne, kan
vel nu anses for indrømmet af Alle. Vi have ikke
kunnet forsvare denne Landsdel i vore senere
Krige, da vi dog vare Herrer i vore egne Far-
vande; saameget mindre kunne vi gjøre det, naar
Kommunikationen med Dorne er afbrudt af Fjen-
den, og naar denne, selv om vi havde Styrke
nok til at bække Landgrænsen, kan gaa i Land,
hvor han vil, og falde den ved Grænsen ope-
rerende Styrke i Nøggen. Har vor nyere Krigs-
historie vist, at vi ikke varig kunne forsvare
Jylland, saa har den ogsaa vist, at Landets
Forsvar kan forsværes i længere Tid, selv om
Jylland er besat af Fjenden, og at der altsaa ikke
er nogen Fare for Forsvaret i dets Helhed ved
at opgive Jylland. Ganske at blotte Jylland ved
et eventuelt Fredsbrud vil dog neppe være rig-
tigt; der bør være en vis Styrke af den mobile